

འབྲུག་གི་ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོའི་ཡིང་རྫོང་ཤན་སྐྱར་མིང་ཆེན།

Eng-Dzo Terminology from the Constitution of Bhutan

སྔོལ་འཛིན་དང་རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས།
ནང་མིང་ལྷན་ཁག།

Department of Culture and Dzongkha Development
Ministry of Home

འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཨིང་ཊོ་གན་སྤྱད་མིང་ཚིག།

Eng-Dzo Terminology from the Constitution of Bhutan

སྔོན་འཛིན་དང་རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས།

ནང་སྲིད་ལྷན་ཁག།

Department of Culture and Dzongkha Development

Ministry of Home

དཔེ་སྟྱན་ལོ། ༢༠༢༤

བསྐྱུ་སྒྲིག་པ། རོ་རྩེ་གྲུབ་ལྷ། བཀྲིས་རོ་རྩེ། ཀམ་ལྷོ་གྲོ་ས།

ཁུན་དག་པ། རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་སྡེ་ཚན།

འགྲེམས་ཡང་། ༢༣༣

བརྒྱུད་འཕྲིན་ཡང་། ༣༣༣༣༤༤/༣༣༥༡༡༤/༣༣༣༤༤༤

ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྒྲི། www.dzongkha.gov.bt

སྤྱིལ་འཛིན་དང་ཚོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས།
ནང་སྤྱིད་ལྷན་ཁག།

DEPARTMENT OF CULTURE & DZONGKHA DEVELOPMENT
MINISTRY OF HOME AFFAIRS

ཆེད་བརྗོད།

༣ ད་ལྟའི་སྤྱིལ་འཛིན་དང་ཚོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོང་ཁ་གོང་འཕེལ་སྡེ་ཆེན་གྱི་ཁ་བྱུག་ལས་
ང་བཅས་རའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་མ་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་
ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིང་སྐད་དང་ཚོང་ཁའི་དོ་མཉམ་གྱི་མིང་ཆོག་ཚུ་ ལོགས་ལུ་སྡེ་བཏོན་
ཏེ་ “འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཡིང་ཚོང་ཁའི་སྐད་སྐད་མིང་ཆོག།” ཟེར་མི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ དཔེ་
སྟུན་འབད་ཚུགས་མི་འདི་ལུ་རྒྱུ་ལུ་ཡི་རངས་ཡོད།

ཐ་སྟད་ཀྱི་དཔེ་དེབ་དཔེ་སྟུན་འབད་དགོ་མི་དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་ར་ གོང་འཕེལ་གྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་
རྒྱལ་ཡོངས་སྐད་ཡིག་ཚོང་ཁའི་མིང་ཆོག་ཚུ་རྒྱ་སྐད་གཏང་ནི་དང་། ཚོང་ཁའི་ལག་ལེན་པ་རྩ་ལུ་བྱ་སྟབས་
བདེ་ཏོག་ཏོ་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་སྐད་ཡིག་གི་ལག་ལེན་གོང་འཕེལ་བཏང་སྟེ་ རྒྱལ་ཁབ་རང་
དབང་གི་དོ་རྟགས་ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབྱུང་ཚུགས་པའི་རེ་བ་བསྐྱེད་དེ་ཡིན།

དེ་གིས་སྡེ་ དཔེ་དེབ་འདི་གིས་སྤྱིར་བཏང་འབྲུག་མི་ཡོངས་དང་ ལྷག་པར་དུ་ཁྲིམས་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་འབད་
མི་དང་ སྤྱིད་དོན་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་མི་རྩ་ལུ་ ཚོང་ཁའི་མིང་ཆོག་ཚུ་སྤྱིར་ལས་ལྷག་པ་སྡེ་ ལག་
ལེན་ལུ་གོང་འཕེལ་དང་དར་བྱུང་འགྱོ་ཚུགས་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་ ལོགས་སྟོན་གྱི་བགྲིས་བདེ་ལོགས་
ཡོད།

ནགས་མཚོ་དོ་རྩེ།
མདོ་ཆེན།

སྒྲིལ་བཞིན།

༣ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གི་ཁྲིམས་གི་གཞི་ཙུ་ཅིག་ཡིན་མི་འབྲུག་གི་ཙུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ གནམ་
ལོ་ས་པོ་བྱི་ལོ་རང་ལྷ་ ༥ པ་རྗེས་མའི་ཆེས་ ༡༥ འམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལྷ་ ༧ པའི་ཆེས་
༡༥ ལུ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ ཙུ་ཁྲིམས་ཆེན་
མོ་འདི་ ཉང་གི་རྫོང་ཁ་དང་ཡིང་སྐད་ལུང་འབྲེལ་སྟེ་ཡོད་པའི་ རོ་མཉམ་གྱི་མིང་ཆོག་ཚུ་ཐད་
ཀར་ངོས་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་དུམ་ག་རེ་འབྱུང་སྟེ་ནི་ཡིན་པས།

དེ་འབད་ཕ་ལས་ འདི་ཚུ་འཇམ་རྟེང་རྟེ་སྟེ་ངོས་འཛིན་འབད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ནིའི་
དོན་ལུ་ ཕྱིས་ལོ་འདི་ནང་ རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་སྟེ་ཆན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ཙུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དཔེ་
དེབ་ནང་ཡོད་པའི་ རྫོང་ཁ་དང་ཡིང་ལི་ཤ་རོ་མཉམ་གྱི་མིང་ཆོག་ཚུ་བསྟན་སྟོན་འབད་དེ་ཐ་སྟངས་གི་
དཔེ་དེབ་ “འབྲུག་གི་ཙུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཡིང་རྫོང་ཤན་སྦྱར་མིང་ཆོག།” ཟེར་མི་ཅིག་དཔེ་སྟོན་
འབད་དེ་ཡོད།

དཔེ་དེབ་འདི་གིས་ སྐད་ཡིག་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ ལྷན་ཐབས་འབྱུང་ཚུགས་པའི་རེ་བ་དང་
གཅིག་ཁར་ སྤྱིར་འབྲུག་མི་ཡོངས་དང་ ལྷག་པར་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ལག་ལེན་པ་ཚུ་ལུ་ཕན་ཐོགས་
འབྱུང་ཚུགས་པའི་རེ་སྟོན་དང་བཅས། གནམ་ལོ་ ཚུ་པོ་འབྲུག་ལོ་ ལྷ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༩
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༢༧ ལུ།

རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་སྟེ་ཆན།

	English	Dzongkha
1	Abdicate the throne	རྒྱལ་ཁྲི་སྤང་ནི།
2	Abdication	རྒྱལ་ཁྲི་སྤང་བ།
3	Abuse	ལོག་སྤྱད།
4	Act against corruption	ངན་ལྷན་གྱི་ཁྲོག་ཐབས་བསྐྱིག་ནི།
5	Act of aggression	བཅན་གཞོན།
6	Acted against the Tsawa-sum	ཙ་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་བྱ་སྤྱོད་སྐྱིག་པ།
7	Acts of Defamation	སྐྱར་འདེབས་གྱི་བྱ་སྤྱོད།
8	Addition, variation, or repeal	ཁ་སྐོང་ཡང་ན་ཁྱད་པར་ཆ་མེད།
9	Adequate livelihood	ལཱ་ངེས་ཀྱི་འཆོ་རྟེན།
10	Administrative action	བདག་སྐྱོང་དང་ལེན།
11	Administrative Tribunal	བདག་སྐྱོང་ཁྲིམས་ཞིབ་ཆོགས་སྡེ།
12	Adopt	ཆ་འཛོགས།
13	Adult suffrage	ན་ལོན་ཆོགས་རྒྱུ་ཐོབ་དབང།
14	Advancement of Democracy	དམངས་གཙོའི་མདུན་སྐྱོད།
15	Affairs of state	རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འབྲེལ་དོན།
16	Affidavit	འབའ་གན།
17	Agreement	གན་རྒྱ།
18	Aid and Support	དཔུང་ཐོགས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར།
19	Alteration	སྒོ་བཟུང།
20	Altered	སོར་བཅོས།
21	Alternative Dispute	གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་འཁོན་འདུམ་ལྷོ་བ།

	English	Dzongkha
	Resoulution Centre	
22	Ambassador	གཞུང་ཆབ་།
24	Amendment & Authoratative Text	འཕྲི་སྒྲོན་དང་ཆོག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།
25	Amendments	འཕྲི་སྒྲོན།
26	Amnesty	བཙོན་གྲོལ།
27	Annual Budget	ལོ་བསྟར་འཆར་དངུལ།
28	Annual Plan	ལོ་བསྟར་འཆར་གཞི།
29	Annuity	ལོ་བསྟར་གྱི་གསལ་ཕྱགས།
30	Appeal	མཐོ་གཏུགས།
31	Apply	སྦྱར་འཇུག།
32	Appoint	བསྐོ་བཞག།
33	Appropriate direction	འོས་འཆམས་ལྷན་པའི་བཀོད་བྱ་བ།
34	Appropriate proceeding	འོས་མཆམས་ལྷན་པའི་ཕྱི་དོན་བཞུགས།
35	Arbitrary	བཙན་དབང་།
36	Armed rebellion	གོ་མཚན་ཅན་གྱི་ངོ་མོལ།
37	Arrest	འཛིན་བཟུང་།
38	Article	རྩ་ཆ་ཆེ།
39	Articles of impeachment	གནས་དབྱུང་གི་དོན་ཆ་ཆེ།
40	Aspirations of People	མི་མེད་གྱི་རེ་འདོད།
41	Assent	བཀའ་གྲོལ།
42	Attorney General	རྩོད་དཔོན་ཡོངས་བྱ་བ།

	English	Dzongkha
43	Auditor General	ཕྱིས་ཞིབ་ཡོངས་བྱུག་།
44	Basic public health services	མི་དམངས་གསོ་བའི་གཞིས་གནས་ཞབས་ཏྲིག་།
45	Benefits	ཁེ་ཕན།
46	Bill	དཔྱད་ཡིག་།
47	Bye-election	རུས་མིན་བཅག་འཕྲ།
48	Cabinet Secretary	ལྷན་ཁྲིམས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན་།
49	Calamity	རྒྱུན་ངན།
50	Capital punishment	སྲིག་ཐོག་ཉེས་ཁྲིམས།
51	Casual Vaccancy	ངེས་མེད་ས་སྟོང་།
52	Censure	བཀའ་བཀྲོན།
53	Central Bank of Bhutan	འབྲུག་གི་དངུལ་ཁང་སྡེ་བ།
54	Central Monastic Body	གཞུང་གྲྭ་ཆང་།
55	Chairperson	ཁྲི་འཛིན།
56	Chief Advisor	གྲོས་དཔོན་གྱི་བྱུག་།
57	Chief Election Commissioner	བཅག་འཕྲུའི་ལྷན་འཛིན་གྱི་བྱུག་།
58	Chief Justice of Bhutan	འབྲུག་གི་ཁྲིམས་གྱི་འཛིན་པོ།
60	Chief Justice of the High Court	ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་གྱི།
61	Citizen by Naturalization	རང་སྦྱོར་ལས་བརྟེན་པའི་མི་ཁྲུངས།
62	Citizen of Bhutan by registration	ཐོ་བཀོད་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་མེད།
63	Citizenship	མི་ཁྲུངས།

	English	Dzongkha
64	Coercion	བཅན་བསྐྱེལ།
65	Commercial monopoly	ཆོང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུང་འཛིན།
66	Compel	ནན་བསྐྱེལ།
67	Concentration of wealth	རྒྱལ་ལོ་གཅིག་དབང་།
68	Concurrence	མེས་མཐུན།
69	Consolidated fund	ཐྱོགས་བསྐྱུས་མ་དངུལ།
70	Constituency	འདེམས་ཁེངས།
71	Constitution	རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ།
73	Constitutional bill	རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་དབྱེད་ཡིག།
74	Constitutional Body	རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་འདུས་ཆོགས།
75	Constructive Role	ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་འགན་ཁུར།
76	Consul	དོན་གཅོད་པ།
78	Consult	འདྲི་བསྐྱུན།
79	Cooperation	མཐུན་འབྲེལ།
80	Correspondence	འཕྲིན་འབྲེལ།
81	Corrupt Act	ངན་ལྷན་གྱི་བྱ་བ།
82	Council of Regency	རྒྱལ་ཆབ་ཆོགས་སྡེ།
83	Council of Regency	རྒྱལ་ཆབ་ཆོགས་སྡེ།
84	County Committee	རྫོང་ལོག་ཆོགས་སྡེ།
85	Court of record	བཤེར་ཁྲའི་ཁྲིམས་འདུན།
86	Covenants	གན་འཛིན།

	English	Dzongkha
87	Criminal conviction	ཉེས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད།
88	Criminal offence	ཉེས་ཅན་གྱི་གཞོད་འགེལ།
89	Crossed vajra	དོ་ཇེ་རྒྱ་གམ།
90	Cruel	གཏུག་རྩལ།
91	Current Expenses	རྒྱུ་སྤྱད་གི་ཟད་གྲོ།
92	Deciding Vote	ཐག་གཅད་ཆོགས་རྒྱ།
93	Defilement	དི་མ།
94	Degrading treating	དམའ་འབབས་གྱི་ཉེས་སྤྱད།
95	Delimitation of Constituency	འདེམས་ཁོངས་བཅད་མཆམས།
96	Democratic Constitutional Monarchy	དམངས་གཙོའི་ཙུ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཞུང་།
97	Deputy Speaker	ཆོགས་དཔོན་འོགམ།
98	Detention	དོ་དམ།
99	Direct Lineal Descendant	དངོས་བརྒྱུད་གཏུང་འཛིན།
100	Discipline	སྤྱིགས་ཁྲིམས།
101	Disclosure of information	གནས་ཚུལ་གསལ་སྟོན།
102	Discriminate	ཕྱགས་རིས་ཕྱེ་ནི།
103	Discrimination	ཕྱགས་རིས།
104	Dispose off	མཐུག་སྤྱིལ།
105	Dissolution	ཙུ་གྲོལ།
106	District Council	རྫོང་ཁག་ཆོགས་འདུ།

	English	Dzongkha
107	Drangpons of the High Court	ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བླ་མ་དཔོན།
108	Drangpons of the Supreme Court	མདོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བླ་མ་དཔོན།
109	Due process of law	ཁྲིམས་གྱི་རིམ་གྱིས་པ།
110	Duty and responsibility	འགན་ཁུར་དང་ཁག་འགན།
111	Duty to act in aid of the law	ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་གྲོགས་གྱི་དང་ལེན་འབད་དགོ་པའི་འགན་ཁུར།
112	Economic self-reliance	རང་མགོ་རང་འབྲོངས་གྱི་དཔལ་འབྱོར།
113	Election Commissioner	བཅག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན།
114	Election Fund Act	བཅག་འཐུའི་མ་དངུལ་བཅའ་ཁྲིམས།
115	Elective office	བཅག་འཐུ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཆ་ད།
116	Electoral Gain	བཅག་འཐུའི་ཁེ་འབབ།
117	Emergency	ཆབས་ཤོད།
118	Eminent	ཁྱད་ལྷན།
119	Eminent Jurist	ཁྱད་ལྷན་ཁྲིམས་གྱི་མཁས་མཆོག་།
120	Eminent person	ཁྱད་ལྷན་གྱི་མི་དོ།
121	Encroachment	དུམ་འཛུལ།
122	Enforcement of rights	ཐོབ་དབང་ཚུ་གི་ཁུབ་དབང་སྤྱད་ནི།
123	Entitled	ཐོབ་རིམ་ཡོད་མི།
124	Entitlement	ཐོབ་རིམ།
125	Equal and effective protection of the law	གཞན་དུ་སྒྲིན་པའི་ཁྲིམས་གྱི་ཉེན་སྒྲོབ་དང་འདྲ་མཉམ།

	English	Dzongkha
126	Equal pay for work of equal value	ལཱ་གི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་མཉམ་དང་བསྟུན་པའི་གྲ་ ཕོགས་འདྲ་མཉམ།
127	Equitable distribution	སྤྱི་སྟོམས་ཀྱི་བཟུམ་སྤེལ།
128	Ethical Standard	བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད།
129	Ethnicity	མི་རིགས།
130	Environmental legislation	མཐའ་འཁོར་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག།
132	Executive	འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྤྱི།
133	Executive Power	འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཚད།
134	Expenditure of the state	རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཟད་ཤོན།
135	Exploitation	བཀོལ་ཉེས།
136	Express	གསལ་སྟོན།
137	Extend	དུས་ཡུན་ཡར་སིང།
138	Extraordinary Sitting	དམིགས་བསལ་ཞལ་འཛོམས།
139	Fair compensation	དང་འོས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲས།
140	Fair market competition	ཆོང་ལམ་འགྲན་སྒྱུར་དང་སྟོམས།
141	Final Authority	མཐའ་གཙོད་དབང་འཛིན།
142	Financial Bills	དངུལ་རྩིས་ཀྱི་དབྱད་ཡིག།
143	Financial emergency	དངུལ་གྱི་ཆབས་རྟོལ།
144	Financial stability	དངུལ་འབྲེལ་བརྟན་གཞི།
145	First schedule	ཟུར་དོབ་དང་པ།
146	First Sitting of Parliament	སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛོམས་དང་པ།

	English	Dzongkha
147	Foreign Currency Reserve	ཕྱི་དངུལ་རྒྱར་གསལ།
148	Foreign Government's Organization	ཕྱི་གཞུང་གི་ལས་ཚོགས།
149	Foreign Source	ཕྱིའི་འབྱུང་ཁུངས།
150	Foreign state	ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁམས།
151	Formation of Government	གཞུང་གཞི་འཛུགས།
152	Free and Fair	རང་མོས་དང་རྒྱམ་དག།
153	Freedom of association	མཐུན་ཚོགས་དལ་དབང་།
154	Freedom of movement and residence within Bhutan	འབྲུག་ནང་འཁོད་འགྲུལ་དང་སྤྱོད་གནས་ཀྱི་ དལ་དབང་།
155	Freedom of peaceful Assembly	ཞི་བདེ་འཇོམས་འདུའི་དལ་དབང་།
156	Freedom of radio, press, and television	གསར་ཤོག་དང་རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་མཐོང་གི་ དལ་དབང་།
157	Freedom of speech, expression, and opinion	ཁ་སྐད་དང་བསམ་འཆར་གསལ་སྟོན་འབད་ ནི་གི་དལ་དབང་།
158	Freedom of thought, conscience, and religion	མཐོ་བསམ་དང་བསམ་སྟོན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དལ་ དབང་།
159	Friendly relation	མཛེའ་བཤེས་མཐུན་འབྲེལ།
160	Full development of the human personality	མིའི་གཤིས་སྟོན་རྒྱལ་པོར་གོང་འཕེལ།
161	Fundamental duty	གཞི་རྟེན་འགན་ཁུར།
162	Fundamental rights	གཞི་རྟེན་ཐོབ་དབང་།

	English	Dzongkha
163	Future Generation	མ་འོངས་པའི་མི་རབས།
164	General Election	སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཕུ།
165	General Secretary	ཡོངས་ཁྱབ་བློན་ཆེན།
166	Gewog or County	རྟེན་འོག།
167	Golden Throne	གསེར་ཁྲི།
168	Good quality life	སྤུས་ཚད་ལགས་ལྷན་གྱི་མི་ཚོ།
169	Goods and services	དངོས་ཞེན་དང་ཞབས་ཏྲུག།
170	Goodwill	ལགས་སྤྲོན།
171	Governor	སྤྱི་འཛིན།
172	Grants	གནང་སྤྲོན།
173	Guardian of Constitution	རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་གཞི་འཛིན།
174	Hand and seal	ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ།
175	Head of Defence Force	སྤྱང་སྒྲོབ་དམག་སྡེའི་འགོ་བདག།
176	Head of State	རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲིན།
177	Heir	རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་མི།
178	Heir apparent	བརྒྱུད་འཛིན་འོས་འབབ་ཅན།
179	Hereditary Succession	རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་རིམ།
180	Highest appellate authority	ཆེ་མཐོའི་མཐོ་གཏུགས་དབང་འཛིན།
181	Historic Gyenja	རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་གན་རྒྱ།
182	Holders of Constitutional Offices	རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་འཆང་མི།
183	Honour and reputation	ཆེ་བསྐྱོད་དང་སྙན་ཞུགས།

	English	Dzongkha
184	Immovable property	བསྐྱུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་དོན།
185	Impeachment	གནས་དབྱུང་།
186	Impeachment proceeding	གནས་དབྱུང་གི་དབྱེ་བཤེར།
187	Incapacity	འཛིན་ཐངས་མེད་པ།
188	Incitement	ངན་སྒྱུལ།
189	Incompetency	ཚུགས་གྲུབ་མེད་པ།
190	inducement	རྒྱུད་བསྐྱུལ།
191	Inequalities of income	དོ་ལྷན་མི་མཉམ་པའི་འོང་འབབ།
192	Inhuman	མི་སྲོད་ལས་འགལ་བ།
193	Institution of monarchy	རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས།
194	Integrity	གཅིག་སྡེལ།
195	Interests of the Nation	རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་དོན།
196	Interim Government	གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང།
197	Internal Resources	ནང་འཁོད་ཀྱི་ཐོན་ལུངས།
198	International Convention	རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་གྲོས།
199	International disputes	རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེགས་འཛིང་།
200	International law and treaty	རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་ཆིངས་ཡིག།
201	International peace and security	འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་བདེ་སྤུང་།
202	International territorial boundary	རྒྱལ་སྤྱིའི་མངའ་ཁོངས་ས་མཆོམས།
203	Inviolable	འགྲུར་ཐོག་མེད་པ།
204	Joint sitting	སྤྱི་ཆོགས་ལྷན་བཞུགས།

	English	Dzongkha
205	Joint Sitting of Parliament	སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས།
206	Joint sitting of Parliament	སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས།
207	Judgement	འཇུག་ཆོད།
208	Judiciary	དང་ཁྲིམས་ལྷན་ཤེ།
210	Judiciary authority	ཁྲིམས་སྤྱིའི་དབང་འཛིན།
211	Kagyü and Nyingma	བཀའ་རྩིང་།
212	Language	སྐད་ཡིག།
213	Lapse	ཆ་མེད།
214	Law and order	སྤྱིགས་དང་ཁྲིམས་ལུགས།
215	Law in Force	བྱུང་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས།
216	Lawful marriage	ཁྲིམས་མཐུན་ཁབ་རྩ་བཞེས་མི།
217	lawful trade	ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འཕྲོ་གཤམ།
218	Leader	འགོ་ཁྲིད་པ།
219	Legal aid	ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྲོལ་གསོ།
220	Legal Counsel	རྒྱུ་མི།
221	Legal question	ཁྲིམས་དོན་ངེ་བ།
222	Legislative	ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཤེ།
223	Legislative Bills	ཁྲིམས་བཟོའི་དཔྱད་ཡིག།
224	Legislative Committee	ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་རྒྱུང་།
225	Legislative Function	ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་སྤྱོ།
226	Legislative Plan	ཁྲིམས་བཟོའི་འཆར་གཞི།

	English	Dzongkha
227	Legislative Powers	ཁྲིམས་བཟུང་དབང་ཆད།
228	Levies	བསྐྱུ་ཁྲད།
229	Local territory	ས་གནས་མངའ་ཁོངས།
230	Loyalty	དམ་ཆེག།
231	Maintain intergenerational equity	མི་རབས་རིམ་པའི་སྤྱི་སྟོམས་རྒྱུན་སྦྱོང་།
232	Member of Parliament	སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕྲུས་མི།
233	Message	བཀའ་འཕྲིན།
234	Monetary System	དངུལ་གྱི་ལམ་ལུགས།
235	Money Bills	དྲི་རུ་གི་དཔྱད་ཡིག།
236	Monument	ཅན་རྟེན།
237	Motion	གྲོས་དོན།
238	Motion of No Confidence against Government	གཞུང་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གྲོས་དོན།
239	National anthem	རྒྱལ་ཡོངས་བརྟན་བཞུགས།
240	National Anthem	རྒྱལ་ཡོངས་བརྟན་བཞུགས།
241	National Cohesion and Stability	རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་དང་བརྟན་གཞི།
242	National Day	རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན།
243	National Emblem	རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟགས།
244	National flag	རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱལ་དར།
245	National Flag	རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དར།
246	National importance	རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་གལ་ཅན།

	English	Dzongkha
247	National Integrity	རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་སྒྲིལ།
248	National Judicial Commission	རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཆོགས།
249	National Language	རྒྱལ་ཡོངས་སྐད་ཡིག།
250	National referendum	རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས།
251	National Referendum	རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས།
252	National service	རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏྲིག།
253	National sphere of governance	རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་སྐྱོང་གི་བྱུང་ཁོངས།
254	National Unity	རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་མཐུན།
255	Natural born	རང་བཞིན་སྐྱེས་ལུང་།
256	Natural born citizen of Bhutan	རང་བཞིན་སྐྱེས་ལུང་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེང་།
257	Natural calamity	འབྱུང་ཁམས་གྱི་རྒྱུན་ངན།
258	Natural justice	རང་བཞིན་བྱང་ཁྲིམས།
259	Nature of Expenditure	ཟད་ཤོན་གྱི་གནས་ལུགས།
260	Nearest collateral line of the descendants	གཏུང་བརྒྱུད་ཉེ་ཤོས།
261	Nine qualities of a spiritual master	དམ་པའི་ངང་རྩལ་དགུ་ལྔ།
262	Nominee	གདམ་དོ།
263	Non-discriminatory Manner	ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་རྣམ་གཞག།
264	Non-violence	འཆོ་མེད།
265	Null and void	རྒྱས་མེད་དང་བདེན་སྟོང་།

	English	Dzongkha
266	Oath of Allegiance	དད་དམ་གཙང་མའི་དམ་བཙའ།
267	Oath of Secrecy	གསང་བའི་དམ་བཙའ།
268	Oath or Affirmation of Office	གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཙའམ་ངོས་ལེན།
269	Oath or Affirmation of Secrecy	གསང་བའི་དམ་བཙའམ་ངོས་ལེན།
270	Objection	དགག་ཆ།
271	Offence	གནོད་འགལ།
272	Official duties	གཞུང་འབྲེལ་འགན་ཁུར།
273	Open and progressive economy	གྲུ་ཡངས་དང་ཡར་འཕེལ་ཅན་གྱི་དཔལ་འབྱོར།
274	Operation	བསྐྱར་སྤྱོད།
275	Opposition leader	ལྷོག་ཕྱོགས་ཆོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད།
276	Opposition Party	ལྷོག་ཕྱོགས་ཆོགས་པ།
277	Oppression	གཉའ་གནོད།
278	Order of Seniority	མན་རིམ།
279	Other condition of service	ལས་གཡོག་གི་ཆ་རྒྱུན་གཞན།
280	Pardon	དགོངས་ཡངས།
281	Parliament	སྤྱི་ཆོགས།
282	Pass down	བཅེལ་གཏང།
283	Passing of Bills	དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོག།
284	Patriotism	རྒྱལ་གཅེས།
285	Pay Commission	དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཆོགས།

	English	Dzongkha
286	Peace	ཞི་བདེ།
287	Peace and amity	ཞི་བདེ་དང་མཐུན་ལམ།
288	Peace and unity of the country	རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཞི་བདེ་དང་གཅིག་མཐུན།
289	Penal offence	ཉེས་འགེལ་དང་བསྐྱུན་པའི་ཉེས་འཛུགས།
290	Physical Force	སྤྱངས་ཤུགས།
291	Physical or mental infirmity	སྤྲོ་གཟུགས་ཡང་ན་བློ་ཤེས་བརྟན་པོ་མེད་པ།
292	Policy Decision	སྲིད་བྱུས་གྱི་ཐོས་ཆོད།
293	Political affiliation	སྲིད་དོན་འབྲེལ་གཏོགས།
294	Political Growth	སྲིད་དོན་འཕེལ་སྐྱེད།
295	Political Party	སྲིད་དོན་ཆོགས་པ།
296	Preamble	དོ་སློང།
297	Preceding Budget	ཉི་མའི་འཆར་དུལ།
298	Prerogative	ཁུད་དབང།
299	Preside	ཆོགས་གཙོ་འབད་ནི།
300	Prevent	སློན་འགོག།
301	Primary Round of Election	འགོ་ཐོག་བཅག་འཕུ།
302	Prime Minister	སློན་ཆེན།
303	Principle	གཞི་ཙུ།
304	Principle of State Policy	རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་གཞི་ཙུ།
305	Privacy	རང་གསང།
306	Private sector development	སྒྲིལ་སྤྱོད་ཤིང་འཕེལ།

	English	Dzongkha
307	Privilege	ཁེ་དབང་།
308	Privy Council	སྤྱི་སྡེར་ཆོགས་ཐུ།
309	Procedure	བྱ་བའི་གནས་སྟོན།
310	Procedure for impeachment	གནས་དབྱུང་གི་བྱ་བའི་གནས་སྟོན།
311	Proceedings	མཛད་རིམ།
312	Proceedings of Joint sitting	སྤྱི་ཆོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་མཛད་རིམ།
313	Proceedings of Parliament	སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་མཛད་རིམ།
314	Proclamation	བཀའ་བྱབ།
315	Progressive Economic Development	ཡར་འཕེལ་ཅན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་དྲག།
316	Property of State	རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས།
317	Prostitution	སྤྲད་ཆོང་།
318	Protect and Strengthen	ཉེན་སྲོལ་དང་མཐའ་བཙན།
319	Protection of human rights and dignity	འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་དབང་དང་ཆེ་མཐོང་གི་ཉེན་སྲོལ།
320	Protocol	དཔལ་གཞིའི་གན་འཛིན།
321	Provide justice	བྱང་ཁྲིམས་སྤྲོན་ནི།
322	Provisions of the Electoral Laws	བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན།
323	Public campaign Financing	མི་མང་སྒྲུལ་བསྐྱགས་ཟད་གོན།
324	Public Debt	སྤྱི་བུན།
325	Public Election Fund	མི་དམངས་བཙག་འཐུའི་མ་དདུལ།
326	Public emergency	དམངས་ཀྱི་ཆབས་དོལ།

	English	Dzongkha
327	Public Finance	དམངས་དངུལ།
328	Public Interest	སྤྱི་དོན།
329	Public Money	སྤྱི་དངུལ།
330	Public Review	མི་དམངས་བསྐྱར་ཞིབ།
331	Punishment	ཉེས་ཁྲིམས།
332	Race	རིགས་རུས།
333	Re-deliberation	བསྐྱར་གྲོས།
334	Reappointment	སྤྱིར་ལོག་བསྐྱོར་བཞག།
335	Reasonable restriction	རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་བཀག་དམ།
336	Recommendation	གྲོས་འདབས།
337	Reconcile	འགྲིག་འཇགས།
338	Record of imprisonment	བཅོན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ།
339	Recurrent Expenditure	བསྐྱར་སློབ་ཟད་གྲོ།
340	Reduction of sentences	བཅོན་ཆད་ཕབ་ཆག།
341	Region	ལུང་ཕྱོགས།
342	Registered Political Party	ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྤྱི་དོན་ཆོགས་པ།
343	Regulate	མཚམས་འཛིན།
344	Relief Fund	རྒྱུད་གསའི་མ་དངུལ།
345	Religion	ཆོས་ལུགས།
346	Religious institution	ཆོས་སྡེ་གཙུག་སྡེ།
347	Religious institutions and personalities	ཆོས་སྡེའི་གཙུག་སྡེ་དང་ཆོས་སྐྱོར་བླགས་མི།

	English	Dzongkha
348	Responsible Debate	ལག་འགན་ཅན་གྱི་ཚྱེད་བསྐྱར།
349	Revenue	འོང་འབབ།
350	Right	ཐོབ་དབང།
351	Right to fair and reasonable remuneration	ངང་སྒྲིམས་དང་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་གྲ་ཡོན་གྱི་ཐོབ་དབང།
352	Right to information	གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོབ་དབང།
353	Right to just and favourable conditions of work	ངང་བདེན་དང་བྱ་སྤྲུལ་བདེ་བའི་ལཱ་གི་ཆ་རྒྱུ་གྱི་ཐོབ་དབང།
354	Right to life, liberty, and security of person	ཆོ་སློག་དང་འདོད་དབང་རང་སེའི་བདེ་སྤྱང་གི་ཐོབ་དབང།
355	Right to material interest	བཟོ་དངོས་གྱི་ཁོ་ཕན་ལཱ་ཐོབ་དབང།
356	Right to own property	རྒྱ་དངོས་བདག་དབང་གི་ཐོབ་དབང།
357	Right to periodic holidays with pay	དངུལ་ཕྱགས་ཡོད་པའི་དུས་མཚམས་ངལ་གསོ་གི་ཐོབ་དབང།
358	Right to presume Innocent	ཉེས་མེད་སྤེལ་བཅུ་ནིའི་ཐོབ་དབང།
359	Right to reasonable limitation of working hours	རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་ལཱ་གི་རྒྱ་ཚད་ཚད་འཛིན་གྱི་ཐོབ་དབང།
360	Right to rest and leisure	ངལ་གསོ་དང་དལ་ཁོམས་གྱི་ཐོབ་དབང།
361	Right to training	སྦྱང་བཅར་གྱི་ཐོབ་དབང།
362	Right to vocational guidance	ལག་རྩལ་ལམ་སྟོན་གྱི་ཐོབ་དབང།
363	Right to vote	ཆོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ནིའི་ཐོབ་དབང།

	English	Dzongkha
364	Right to work	ལཱ་འབད་ནི་གི་ཐོབ་དབང་།
365	Royal Annuity	རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཁོར་གྱི་གསོལ་ཕོགས།
366	Royal Civil Service Commission	རྒྱལ་གཞུང་ནི་གཡོག་ལྷན་ཆོགས།
367	Royal Family	རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་འཁོར་།
368	Royal Prerogative	རྒྱལ་པོའི་བྱད་དབང་།
369	Rule of law	ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་ལུགས།
370	Rules and regulation	བཅའ་ཡིག།
371	Rules of Procedure	བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཡིག།
372	Ruling Party	གཞུང་སྤྱོད་ཆོགས་པ།
373	Sacred Duty	ཕྱག་འགན་དམ་ཟབ།
374	Safeguard public property	སྤྱི་དངོས་ཉེན་སྲུང་།
375	Schedule	ཟུར་དེབ།
376	Scrutiny	བརྟག་ཞིབ།
377	Seat	འདེམས་ཁྲི།
378	Secretaries	གཞུང་བློན་ཆེན།
379	Section	དོན་ཆུམ།
380	Secular tradition	སྤྲིད་ལུགས།
381	Security	བདེ་སྲུང་།
382	Security and Sovereignty	རང་བཅན་དང་བདེ་སྲུང་།
383	Senior most drangpon or judges	མཁན་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་བློན་དཔོན།
384	Sense of belonging	བརྩེ་ཞེན་ཆེན་པོ།

	English	Dzongkha
385	Serious misconduct	མི་དག་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ཆབས་ཆེན།
386	Service Promotion Board	དམག་སྡེའི་གོ་གནས་བཀོད་ཆོགས།
387	Session	ཆོགས་ཐེངས།
388	Simple Majority	ཡོངས་བསྡུམས་ལས་ཕྱེད་མང་།
389	Social Origin	མི་སྤྱིའི་འབྲུང་ཁུངས།
390	Sovereign right	རང་བཙན་གྱི་ཐོབ་དབང་།
391	sovereignty	རང་བཙན།
393	Speaker	ཆོགས་དཔོན།
395	Spiritual and secular foundation	ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ།
396	Spiritual heritage	སྤྱི་རྒྱུན་གྱི་ཆོས།
397	Spiritual tradition	ཆོས་ལུགས།
398	Stability	བརྟན་གཞི།
399	State Guest	རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱ་མགྲོན།
400	State of the Nation	རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྤངས།
401	State visit	རྒྱལ་དོན་གཟིགས་བསྐྱོར།
402	Sub-District	རྩུང་ཁག།
403	Successor to the throne	རྒྱལ་ཁྲིའི་ཤུལ་འཛིན།
404	Summon	འབོད་བཀུག།
405	Supreme Commander in Chief	མངོན་མཐོའི་བཀོད་དཔོན་སྤྱི་བྱུང།
406	Supreme court	མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན།
407	Supreme Law	མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཁྲིམས།

	English	Dzongkha
408	Suspend	མཚམས་འཛོགས།
409	Suspension	དགོངས་ཡོགས།
410	Sustainable manner	ཡུན་བརྟན་རྣམ་གཞག།
411	Symbol of Unity	གཅིག་མཐུན་གྱི་བདེ་མཚན།
412	Tashi-mon-lam or prayers for fulfilment of good wishes and aspirations	བཀྲ་ཤིས་སྒོམ་ལམ།
413	Tax	ཁྲལ་འབབ།
414	Temporarily relinquished	རེ་ཞིག་སྤངས་བ།
415	Ten-sum or three types of sacred treasures comprising of images, scriptures, and stupas	རྟེན་གསུམ།
416	Tenure	གནས་ཡུན།
417	Term	གནས་ཡུན།
418	Terminate	ཆ་མེད་གཏང་།
419	territorial integrity	ས་ཁྱེན་གཅིག་སྒྲིལ།
420	Territorial integrity	ས་ཁོངས་གཅིག་སྒྲིལ།
421	Terrorism	དག་ཐོག་དབང་བཙོང་།
422	The Governor of the Central Bank of Bhutan	འབྲུག་གི་དངུལ་ཁང་གླེ་བའི་སྤྱི་འཛོགས།
423	The head of the Defence Forces	སྤྱད་སྒྲོབ་དམག་མཁོའི་འགོ་བདག།
424	Threatened	འཛིགས་བསྐྱལ།
425	Thromde or Municipality	ཁྲོམ་སྤྱི།

	English	Dzongkha
426	Torture	གནར་གཅོད།
427	Trade	ཚོང་སྒྱུར།
428	Trafficking	ནག་ཚོང་།
429	Treaty	ཆིངས་ཡིག།
430	Tribunal	ཁྲིམས་ཞིབ་ཆོགས་སྤེ།
431	Trustee	གཉེར་འཛིན།
432	Two third	གསུམ་དཔ་གཉིས།
433	Undeified	དྲི་མད།
434	Undue Burden	འོས་མེད་གི་སྒྱུག་ཤོད།
435	Undue delay	འོས་མེད་བསྐྱར་འགྲངས།
436	Unforeseen Humanitarian Relief	ངེས་མེད་གི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྐྱོབ།
437	Unity	གཅིག་མཐུན།
438	Universal human values	འགྲོ་བ་ཀུན་ལྱུང་གི་བྱང་ཆོས།
439	Unlawful attack	ཁྲིམས་འགལ་གཞོན་བཀལ།
440	Unlawful interception	ཁྲིམས་འགལ་གི་འཇབ་འཛིན།
441	Unlawful interference	ཁྲིམས་འགལ་གི་བྱེ་གཏོགས།
442	Unlawful interruption	ཁྲིམས་འགལ་གི་བར་དྲོགས།
443	Until proven guilty	ཉེས་སྦྱོར་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ཚུན།
444	Uphold justice	དང་ཁྲིམས་གོང་དུ་བཀྲུ།
445	Urgent	འཕྲལ་མཁོ།
446	Urgent Bills	འཕྲལ་མཁོ་ཅན་གི་དཔྱད་ཡིག།

	English	Dzongkha
447	Victim	ཉམས་རྒྱུད།
448	Violence	འཚོ་བ།
449	Vote of No Confidence	ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཆོགས་རྒྱུ།
450	Well being	བདེ་སྤྱིད།
451	Well-being of the Nation	རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བདེ་སྤྱིད།
452	Will of the people	མི་མེད་གྱི་བསམ་དོན།
453	Willful violation	མཁྱེན་བཞིན་འགལ་བ།
454	Wish-fulfilling jewel	ནོར་བུ་དགོས་འདོད་དཔུང་འཛུམས།
455	Writ	བཀའ་ཡིག།/བཀའ་འཕྲིན།
456	Written advice	ཡིག་ཐོག་གྲོས་འབུལ།
457	written report	ཡིག་ཐོག་སྟན་ལུ།
458	Yenlag Thromde or Satellite town	ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ།

འབྲེམས་ཡང་། ༢༣༣

བརྒྱུད་འཕྲིན་ཡང་། ༣༣༣༣༤/༣༣༥༡༡༦/༣༣༣༦༨༤

ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྒྲིག་། www.dzongkha.gov.bt